

แหล่งเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียน

นำเสนอเมื่อ : 27 พ.ค. 2552

ความรู้เปรียบได้กับขุมพลังที่สำคัญ ใครที่มีความรู้ มีข้อมูลมากกว่าย่อมเป็นฝ่ายได้เปรียบ

☒ ในทางตรงกันข้ามใครที่มีความรู้ หรือข้อมูลในมือไม่เพียงพอ ย่อมตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้ ให้กับตัวเองอย่างสม่ำเสมอ นั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่แต่ในห้องเรียนเสมอไป เพราะมีหน่วยงานภาครัฐหลากหลายหน่วยที่พร้อมจะสนับสนุน และกระจายโอกาสในการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ออกไปให้กับประชาชน ให้ประชาชนนั้นได้เข้าถึงข้อมูลและความรู้ต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อที่จะได้นำความรู้ต้นทุนความรู้นั้นไปใช้ในการทำงานประกอบอาชีพ และพัฒนาตัวเอง

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน) หรือ สปร. หรือเรียกย่อๆ ในชื่อภาษาอังกฤษว่า okmd (Office of Knowledge Management and Development) ก็เป็นหนึ่งในหลายๆ หน่วยงานของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นมาบนพื้นฐานแนวคิดการกระจายโอกาส และการจัดการทุนทางปัญญาให้กับสังคม เพื่อให้คนไทยมีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนทางปัญญาที่เท่าเทียมกัน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ พร้อมพัฒนาคุณลักษณะ ยุทธศาสตร์ในการสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และกระตุ้นให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ทั้งระบบ

ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี ประธานกรรมการบริหาร สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน) เล่าให้ฟังว่า องค์กร okmd เป็นองค์กรมหาชนที่มีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และนำฐานความรู้ที่หลากหลายนั้นออกไปให้สังคมได้รับทราบและใช้ประโยชน์มากขึ้น

☒ “นอกจากสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาแล้ว ยังต้องพยายามให้ประชาชนได้เข้าถึงด้วย ซึ่งองค์ความรู้ที่มีนั้นก็จะเป็นองค์ความรู้นอกเหนือจากองค์ความรู้ปกติที่ระบบราชการจัดให้มีขึ้น แต่องค์ความรู้ที่เราทำจะเป็นรูปแบบที่แตกต่างในแง่ของเนื้อหาสาระ หรือมีความพิเศษที่ไม่สามารถเข้าไปอยู่ในรูปขององค์ความรู้ที่เป็นแม่สรได้

เพราะฉะนั้น ก็เลยเป็นสิ่งที่เสริมเข้าไป และเมื่อสร้างองค์ความรู้เหล่านี้ขึ้นมาแล้วก็ต้องให้ประชาชนเข้าถึง เพื่อจะได้รู้จริงในเรื่องเหล่านั้น และพัฒนาภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง เพื่อประโยชน์และการประกอบอาชีพ ที่จะผสมผสานทั้งภูมิปัญญาของท้องถิ่นและความรู้สมัยใหม่ ซึ่งผมก็อยากให้เรื่องราวในครั้งนี้นำไปสู่การเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รู้จัก และเข้าใจและใช้ประโยชน์จากองค์กรต่างๆ ได้ เพราะทั้งหมดก็มาจากภาษีของประชาชนทั้งสิ้น”

เมื่อไม่นานมานี้ ทาง okmd ก็ได้มีการเปิดบ้านต้อนรับสื่อมวลชน พาไปชมแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในความรับผิดชอบของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) เพื่อแนะนำถึงแนวทางในการทำงาน การบริการ และทำให้แหล่งบริการเรียนรู้สาธารณะนั้นๆ เป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้น เนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้ว่าแต่ละหน่วยงานนั้นให้ประโยชน์อะไรบ้าง

รวมไปจนถึงการเข้าไปใช้บริการก็ยังไม่เต็มศักยภาพที่มี

แหล่งบริการการเรียนรู้สาธารณะต้นแบบในสังกัดของ okmd มีด้วยกันทั้งหมด 6 หน่วยงาน ทั้งหน่วยงานที่เป็นแหล่งบริการองค์ความรู้ หน่วยงานการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่

✖ สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอ.)

สสอ. “สร้างสรรค์พลังสมอง สร้างสรรค์พลังสังคม ส่งเสริมธุรกิจสังคมที่สร้างสรรค์” เกิดจากการควมรวม 2 หน่วยงานเฉพาะด้าน คือ สถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (สวร.) หรือ National Institute for Brain-Based Learning (NBL) และศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สมพช.) หรือ National Center for Gifted and Talented (NGT) เขาด้วยกัน

เป็นแหล่งสร้างสรรค์และส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมในสังคมไทย ให้ส่งเสริมพัฒนาให้เด็กและเยาวชนให้มีพัฒนาการของสมองในแต่ละช่วงวัยเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อยกระดับคุณภาพของเด็กและเยาวชนอย่างกว้างขวาง ตลอดจนสร้างศักยภาพที่จะแข่งขันในระดับสากล

สามารถติดตามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.igil.or.th

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอ.)

อุทยานการเรียนรู้ (สอ.) รู้จักกันดีกันในนามทีเค พาร์ค ซึ่งมาจาก Thailand Knowledge Park : TK Park มีจุดประสงค์ในการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรักการอ่าน เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ กระตุ้นความคิด โดยพัฒนาของทางการแสวงหาความรู้ให้หลากหลายในบรรยากาศแบบ “ห้องสมุดมีชีวิต” ซึ่งเปิดให้บริการผ่านระบบออนไลน์ หรือที่รู้จักกันในนามของ “ดิจิทัล ทีเค พาร์ค” เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างสะดวกง่ายดาย

✖ ทีเคพาร์คมีภารกิจสำคัญในการเสริมสร้างและสนับสนุนให้เยาวชน และประชาชนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นต้นแบบ “ห้องสมุดมีชีวิต” ในรูปแบบที่ทันสมัย ปลูกฝัง และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้วยการไอเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงเครือข่ายกระจายความรู้ ในลักษณะศูนย์รวมสื่อและข้อมูลที่สะดวกในการเข้าถึง เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของเยาวชน นอกจากนี้ก็ยังมีการกระจายห้องสมุดมีชีวิตออกไปยังภูมิภาคของประเทศที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น เพื่อสร้างสรรค์ พัฒนาสังคม และประเทศต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ในรอบปีที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาคต้นแบบที่ จ.ยะลา และมีการสร้างห้องสมุดสำหรับเด็กในชุมชนด้วย

สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.tkpark.or.th

ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (สค.)

ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (สค.) หรือ Thailand Creative & Design Center : TCDC เป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูลการเรียนรู้ด้านการออกแบบที่สร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้คนไทยปลดปล่อยพลังสร้างสรรค์ เพื่อสร้างสินค้าใหม่หรือผลงานที่เป็นต้นฉบับของตัวเอง

✖ ศูนย์กลางความรู้ด้านการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ของสังคมไทยผ่านการให้บริการที่หลากหลายรูปแบบ อาทิ ห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ ห้องสมุดวัสดุเพื่อการออกแบบ การจัดแสดงนิทรรศการ การบรรยาย และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการต่างๆ รวมถึงร้านค้าจำหน่ายสินค้าดีไซน์ทั้งจากไทยและทั่วโลก

นอกจากนี้ ยังมุ่งขยายองค์ความรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์ และการออกแบบสู่ภูมิภาคผ่านโครงการ mini TCDC เพื่อให้นักศึกษาและชุมชนในภูมิภาค ได้เข้าถึงความรู้ด้านการออกแบบได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนเปิดโอกาสให้เยาวชนไทยได้มีโอกาสเข้ามาใช้บริการของ TCDC อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานความร่วมมือระหว่างนักออกแบบ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการผ่านเว็บไซต์ www.tcdconnect.com เพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจที่แข็งแกร่ง และมั่นคงยิ่งขึ้นในอนาคตด้วย

หาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.tcdc.or.th

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) หรือที่รู้จักกันในชื่อของมิวเซียมสยาม (National Discovery Museum Institute : NDMI) มีภารกิจในการถ่ายทอดความรู้สาขาต่างๆ ผ่านนิทรรศการสร้างสรรค์ โดยใช้นวัตกรรมใหม่ในการเล่าเรื่องราวของชนชาติ และวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตในรูปแบบที่มีชีวิต ที่จะจุดประกายความอยากรู้อยากเห็น การตั้งคำถาม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิทรรศการกับผู้ชม เพื่อเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้คนไทยมีแหล่งรวมความรู้สาขาต่างๆ พัฒนาความคิด สร้างจินตนาการ ตลอดจนเป็นกลไกผลักดันในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Discovery Museum

มิวเซียมสยามเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สามารถจับต้องได้ ให้เยาวชน และบุคคลทั่วไปเรียนรู้ได้อย่างเพลิดเพลินไปกับการสืบย้อนประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของผู้คนในดินแดนสุวรรณภูมิ เพื่อค้นหาคำตอบว่าเราคือใคร ด้วยนิทรรศการต่างๆ ที่จัดแสดงเอาไว้ รวมทั้งสนุกสนานไปกับกิจกรรมพิเศษประจำสัปดาห์เพื่อการเรียนรู้

หาข้อมูลเพิ่มเติม และข้อมูลกิจกรรมได้ที่ www.ndmi.or.th

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ของประเทศไทย (สลชท.)

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ของประเทศไทย (สลชท.) หรือทีเซลส์ (Thailand Center of Excellence for Life Sciences : TCELS) เป็นศูนย์กลางสร้างงานวิจัยและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านชีววิทยาศาสตร์ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับสากล

มุ่งสร้างศักยภาพของประเทศไทยให้โดดเด่นในกลุ่มประเทศเอเชีย ด้วยนวัตกรรมชีววิทยาศาสตร์ไทยสู่มาตรฐานโลก ทีเซลส์ เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์ บริการ และการลงทุน โดยได้ร่วมกับสถาบันทางการแพทย์ และสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน วิจัยงานด้านชีววิทยาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมด้านชีววิทยาศาสตร์สุขภาพ และเชื่อมโยงเครือข่ายทางการแพทย์ และเปิดโอกาสการลงทุน ดานอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ชีวภาพในประเทศไทย

ติดตามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.tcells.or.th

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)

หรือ Center for the Promotion of National Strength on Moral, Ethics and Values : Moral Center รวมสรรคสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืนด้วยฐานคุณธรรม และจริยธรรมผ่านหน่วยงานของทั้งภาคเอกชน และภาครัฐทั่วประเทศ

มีบทบาทในการเสริมหนุน เชื่อมประสาน เพิ่มพลังเครือข่ายในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นการรวมพลังยกระดับแพร่ขยายในบริบทต่างๆ ในทุกภาคส่วนของสังคม โดยทำหน้าที่ที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น

- องค์กรนำทางการพัฒนาองค์ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- จัดให้มีฐานข้อมูลขององค์กร และองค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ในด้านเสริมสร้างพฤติกรรมทางคุณธรรม

จริยธรรม

- สนับสนุนการเสริมสร้างพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรม ที่พึงประสงค์ของสังคมไทย

สามารถเข้าไปหาข้อมูลเพิ่มเติมที่ www.moralcenter.or.th

ขอบคุณข้อมูลจาก : โปศุฑุเดย์